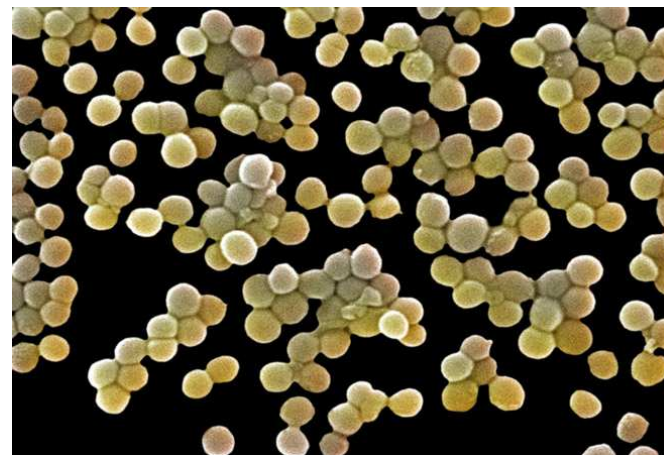

Staphylococcus aureus - významný původce mastitid v České republice

VU VeL

Výzkumný ústav veterinárního lékařství

MVDr. Zoran Jaglič, Ph.D.

Mastitidy

- často se vyskytující infekční onemocnění mléčné žlázy s významným dopadem na ekonomiku produkce mléka
- záněty mléčné žlázy – ztráta/snížená produkce mléka včetně zhoršení jeho jakosti (nutriční a technologické)
- poruchy reprodukce
- fatální systémová onemocnění
- vyřazení postižených kusů z dalšího chovu
- původci se zoonotickým potenciálem (např. *Staphylococcus aureus*) představují zdravotní riziko pro lidskou populaci

Staphylococcus aureus

1. patří k hlavním původcům mastitid v České republice
2. typický kontagiózní patogen
3. původce klinických a subklinických mastitid
4. odolný vůči antimikrobiální léčbě (internalizace, biofilm)
5. prevalence 10-15%

Terénní studie 1

- 16 farem mléčného skotu v devíti krajích České republiky (Jihočeský, Jihomoravský, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Středočeský, Ústecký, Vysočina a Zlínský)
- celkem 669 individuálních vzorků mléka (IVM)
- vzorky byly odebírány pouze od dojnic, které nevykazovaly klinické příznaky mastitidy

Terénní studie 1

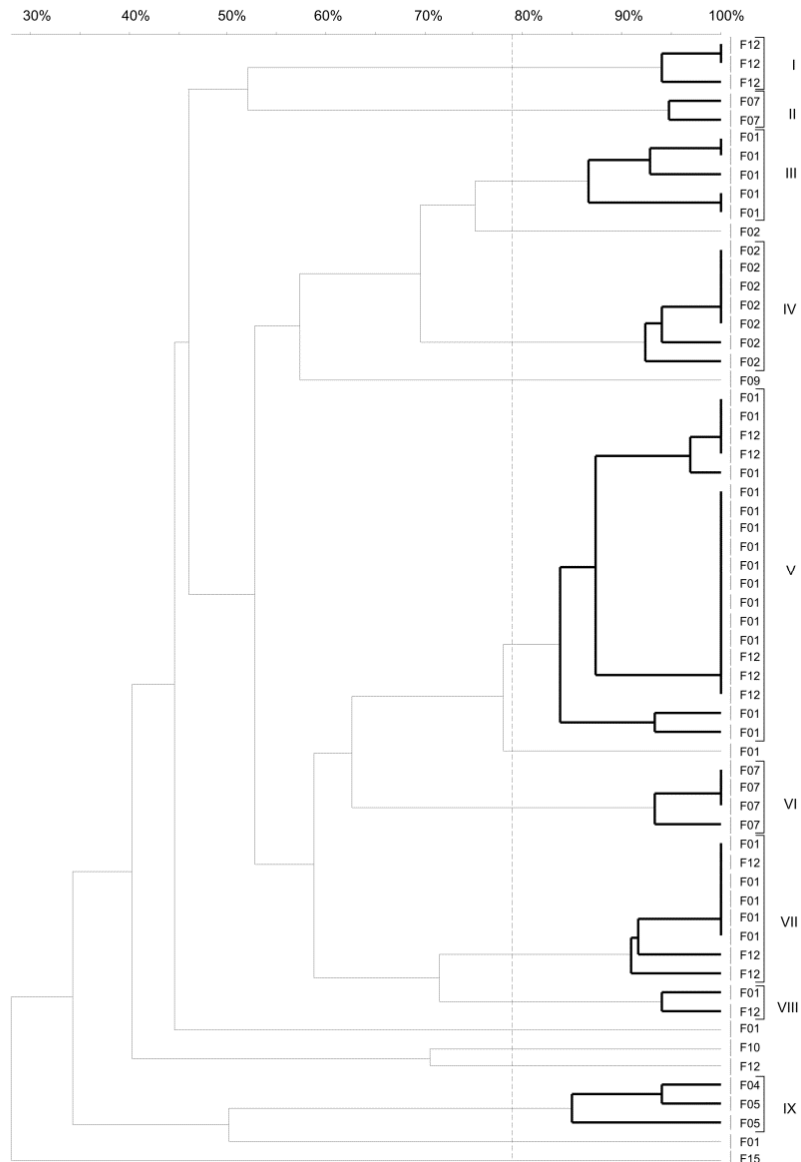
	Mléčná farma																Celkem	
	F01	F02	F03	F04	F05	F06	F07	F08	F09	F10	F11	F12	F13	F14	F15	F16	<i>n</i>	%
<i>Staphylococcus aureus</i>	23	7	0	1	2	1	7	0	1	1	0	14	0	0	3	0	60	9,0
	65%											35%						
Počet odebraných vzorků	34	38	30	33	80	110	59	25	18	25	5	40	30	30	56	56	669	100

Terénní studie 1

- antimikrobiální rezistence (testováno 13 antibiotik)
- tvorba biofilmu (na fenotypové a genotypové úrovni)
- molekulárně-epidemiologická studie: makrorestrikční analýza DNA (PFGE)

Terénní studie 1

- Izoláty *S. aureus* byly převážně citlivé na testovaná antibiotika (rezistence: 27,7% » ampicilin; 10,8% » tetracyklin; 4,6% » norfloxacin)
- 100% izolátů bylo biofilm pozitivních!!!

Terénní studie 1

- devět (I-IX) klastrů = 81,5% izolátů
- čtyři klastry (V, VII, VIII a IX) se vyskytovaly na více než jedné farmě
- klonální šíření bylo typické pro farmy F01, F02 a F07
- klonální šíření mezi farmami **F01** a **F12**

Terénní studie 2

- opakovaný odběr IVM z jedné farmy ve čtyřměsíčních intervalech (4x ≈60 vzorků; celkem 239 vzorků)
- anamnéza: opakující se infekce mléčné žlázy *Staphylococcus aureus*
- kdykoliv to bylo možné, byly při každém odběru vyšetřené stejné dojnice (celkem 91 dojnic: 13 dojnic 4x; 40 dojnic 3x; 29 dojnic 2x; 9 dojnic 1x)

- prevalence *Staphylococcus aureus*
- somatické buňky (SB) a celkový počet mikroorganismů (CPM) v mléce
- pořadí laktace, reprodukční a kolemporodní poruchy (RKP), klinická mastitida (KM) a aplikace antibiotik (ATB)

Terénní studie 2

Prevalence dojnic pozitivních na *Staphylococcus aureus* ve vztahu k počtu odběrů

Počet odběrů	<i>Staphylococcus aureus</i> pozitivní dojnice				celkem (%)
	jednou	dvakrát	třikrát	čtyřikrát	
čtyři odběry ($n = 13$)	4	1	1	2	8 (61.5)
tři odběry ($n = 40$)	11	5	5	-	21 (52.5)
dva odběry ($n = 29$)	7	5	-	-	12 (41.4)
jeden odběr ($n = 9$)	1	-	-	-	1 (11.1)

Terénní studie 2

Prevalence vzorků pozitivních na *Staphylococcus aureus* ve vztahu k pořadí laktace

Pořadí laktace	Počet vzorků	<i>Staphylococcus aureus</i>	
		n	%
1-2	69	15	21.7
3-4	87	20	23.0
≥5	60	29	48.3
Celkem	216	64	29.6

Prevalence *S. aureus* byla závislá na pořadí laktace ($P < 0.01$, Chi-squared Test for Independence). Signifikantně vyšší prevalence (Standardized Pearson's residuals) byla u dojnic na páté nebo vyšší laktaci v porovnání s dojnicemi na první až čtvrté laktaci. Prevalence *S. aureus* měla rovněž narůstající trend s růstem pořadí laktace ($P < 0.01$; Chi-Squared Test for Trend).

Terénní studie 2

Vztah mezi hodnotami SB v mléce a výskytem *Staphylococcus aureus*

Prevalence *Staphylococcus aureus* v mléce s indikovanými hodnotami SB

	<i>Staphylococcus aureus</i>	
	positive	negative
<i>n</i>	52	124
geometric mean	2.6×10^5	1.3×10^5
lower 95% CI of GM	1.8×10^5	1.0×10^5
upper 95% CI of GM	4.0×10^5	1.8×10^5
significance	P<0.01	

SCC	Number of samples	<i>Staphylococcus aureus</i>	
		n	%
≤ 150 000	90	17	18.9
> 150 000	86	35	40.7
P<0.01; OR=3.0			

Terénní studie 2

Vztah mezi hodnotami CPM v mléce
a výskytem *Staphylococcus aureus*

	<i>Staphylococcus aureus</i>	
	positive	negative
<i>n</i>	53	126
geometric mean	1.6×10^5	5.9×10^4
lower 95% CI of GM	1.1×10^5	4.5×10^4
upper 95% CI of GM	2.4×10^5	7.6×10^4
significance	P<0.01	

Prevalence *Staphylococcus aureus* v
mléce s indikovanými hodnotami CPM

TCM	Number of samples	<i>Staphylococcus aureus</i>	
		n	%
≤ 50 000	80	12	15.0
> 50 000	99	41	41.4
P<0.01; OR=4.0			

Terénní studie 2

Vztah mezi prevalencí *Staphylococcus aureus* a výskytem klinických mastitid (KM), reprodukčních a kolemporodních poruch (RKP) a aplikací antibiotik (ATB)

	KM	RKP	ATB
<i>Staphylococcus aureus</i>			
pozitivní vzorky (n = 71)	5 (7.0%)	7 (9.9%)	13 (18.3%)
negativní vzorky (n = 168)	12 (7.1%)	17 (10.1%)	15 (8.9%)
významnost	P>0.05	P>0.05	P<0.05
poměr šanci	-	-	2.3

Finanční podpora

- Ministerstvo zemědělství, Národní agentura pro zemědělský výzkum (projekt QJ1210301)